

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

EFTA:S ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET

BESLUT AV EFTA:S ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET

nr 53/96/KOL

av den 15 maj 1996

om ändring för åttonde gången av procedurreglerna och de materiella reglerna inom området för statligt stöd

EFTA:S ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET

har ändrat procedurreglerna och de materiella reglerna inom området för statligt stöd⁽¹⁾, antagna den 19 januari 1994⁽²⁾ och senast ändrade genom beslut nr 23/96/KOL⁽³⁾, på följande sätt:

Kapitel 14 i riktlinjerna för statligt stöd skall ersättas med följande:

"14. STÖD TILL FORSKNING OCH UTVECKLING⁽¹⁾14.1 *Inledning*

1) Det är allmänt erkänt att forskning och utveckling kan bidra till ekonomisk tillväxt, förbättrad konkurrenskraft och bättre utsikter på arbetsmarknaden. Avtalsparterna till EES-avtalet har förklarat som ett av sina gemensamma mål att stärka den vetenskapliga och tekniska grunden för den europeiska industrin och att stimulera den att bli mer konkurrenskraftig på internationell nivå. I detta syfte fastställs i del VI till avtalet närmare arrangemang som syftar till att stärka och bredda samarbetet inom ramen för gemenskapens verksamhet inom bland annat forskning och teknisk utveckling (FoTU).

2) EFTA-staterna medverkar vid genomförandet av det fjärde ramprogrammet för gemenska-

pens verksamhet inom forskning och teknisk utveckling (1994–1998) genom deltagande i dess särskilda program. EFTA-staterna bidrar ekonomiskt till programmen och har därför tillgång till alla delar av dessa program och deltar i full omfattning i de EG-kommittéer som biträder EG-kommissionen vid genomförandet av programmen. På projektnivå skall institutioner, företag, organisationer och medborgare i EFTA-stater ha samma rättigheter och skyldigheter vad gäller utnyttjandet av resultaten som de som är tillämpliga på deras samarbetspartner och motsvarigheter i EG-medlemsstaterna.

3) De åtgärder som avtalsparterna till EES-avtalet vidtar till stöd för forskning och utveckling skall vara förenliga med avtalets funktion. Reglerna för statligt stöd i EES-avtalet skall tillämpas på ett konstruktivt sätt så att de uppmuntrar samarbete som gynnar utveckling och spridning av ny teknik med iakttagande av bestämmelserna om immateriell äganderätt. Vid kontrollen av statliga stöd bör man beakta behovet av att resurser ställs till förfogande för de sektorer som bidrar till att öka den europeiska industrins konkurrenskraft.

4) EFTA:s övervakningsmyndighet har ställt sig positiv till statligt stöd till FoU. Denna positiva inställning är motiverad av flera skäl: målen för sådant stöd, de ofta betydande finansieringsbehoven och riskerna i samband med FoU-projekt och den låga sannolikheten för att projekt som ännu befinner sig på ett långt ifrån marknadsmoget stadium skulle kunna snedvrda konkurrensen eller handeln.

(¹) Nedan kallade "riktlinjerna för statligt stöd".

(²) EGT nr L 231, 3.9.1994, s. 1.

(³) EGT nr L 140, 13.6.1996, s. 54.

14.2 Tillämpligheten av artikel 61 i EES-avtalet på stöd till FoU

14.2.1 Definitioner av de olika stadierna av FoU

1) Ju närmare marknaden forsknings- och utvecklingsverksamheterna ligger, desto mer betydande kan den snedvridande effekten av det statliga stödet vara. För att fastställa den subventionerade FoU-verksamhetens grad av närhet till marknaden skiljer övervakningsmyndigheten på grundforskning, industriell forskning och utveckling före introduktion på marknaden.

2) Följande definitioner, som motsvarar dem som fastställs i WTO-avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder, har gjorts för att hjälpa EFTA-staterna att utforma sina anmälningar. De är avsedda att vara indikativa, inte normativa.

— Med *grundforskning* avses en verksamhet som är avsedd att bredda sådan vetenskaplig och teknisk kunskap som inte är knuten till industriella eller affärsmässiga mål.

— Med *industriell forskning* menas planerad forskning och kritisk analys som syftar till att utveckla ny kunskap, för att sådan kunskap skall kunna användas för att utveckla nya produkter, tillverkningsprocesser eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, tillverkningsprocesser eller tjänster.

— Med *utveckling före introduktion på marknaden* avses överföring av industriella forskningsresultat till en plan, ett arrangemang eller en skiss för nya, ändrade eller förbättrade varor, processer eller tjänster, oberoende av om de är avsedda för försäljning eller användning, fram till skapandet av den första prototypen som dock inte skall kunna användas i kommersiella syften. Det kan även inbegripa alternativa konceptuella utformningar och skisser av andra varor, processer eller tjänster och inledande demonstrationer eller pilotprojekt under förutsättning att dessa projekt inte kan omvandlas eller användas för industriell tillämpning eller kommersiell exploate-

ring. Det inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av varor, tillverkningslinjer, tillverkningsprocesser, befintliga tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

3) Innovationer är inte berättigade att utgöra en särskild kategori inom FoU. Verksamheter som kan betraktas som nyskapande, men som inte motsvarar de kategorier som nämns i punkt 14.2.2, får endast beviljas statligt stöd om det är förenligt med övervakningsmyndighetens principer för investeringsstöd.

14.2.2 FoU inom offentliga forskningsinstitut och FoU-kontrakt

1) Offentlig finansiering av FoU inom offentliga institut för högre utbildning eller forskning utan vinstsyfte omfattas normalt inte av artikel 61.1 i EES-avtalet.

2) Om resultaten av offentligt finansierade FoU-projekt som genomförts av sådana institut ställs till den europeiska industrins förfogande på ett icke-diskriminerande sätt, utgår övervakningsmyndigheten från principen om att detta normalt inte skall betraktas som statligt stöd enligt artikel 61.1 i EES-avtalet.

3) Om FoU bedrivs av offentliga institut för högre utbildning eller forskning utan vinstsyfte för företags räkning, eller i samarbete med företaget, utgår övervakningsmyndigheten från att detta inte skall betraktas som statligt stöd enligt artikel 61.1 i EES-avtalet i följande fall:

a) Då de offentliga instituten för högre utbildning eller forskning utan vinstsyfte bidrar till forskningsprojekten på samma sätt som ett kommersiellt företag skulle göra. Detta är bl.a. fallet om dessa institutioner får marknadsmässig ersättning för sina tjänster.

b) Då

— de företag som deltar i forskningsverksamheten står för alla kostnader för projektet, eller

- de resultat som inte ger upphov till immateriella äganderättigheter får ges bred spridning och samtliga immateriella äganderättigheter som bygger på FoU-resultaten tillfaller de offentliga instituten utan vinstsyfte, eller
- de offentliga instituten utan vinstsyfte får marknadsmissig ersättning av de deltagande företagen för de immateriella äganderättigheter som bygger på forskningsprojektet och som dessa företag blivit innehavare av, och om de resultat som inte ger upphov till immateriella äganderättigheter får ges bred spridning till berörd tredje part.
- 4) Offentliga myndigheter får vända sig till företag för att beställa FoU av dem eller för att köpa resultaten av FoU direkt av dem. Om det inte förekommer något öppet anbudsförfarande, utgår övervakningsmyndigheten från principen om att det kan röra sig om statligt stöd enligt artikel 61.1 i EES-avtalet. Om kontraktet tilldelas på marknadsmissiga villkor, i synnerhet om detta sker efter ett öppet infordrande av anbud enligt den rättsakt som det hänvisas till i punkt 5b i bilaga XVI i EES-avtalet (?), antas normalt att det inte rör sig om statligt stöd enligt artikel 61.1 till EES-avtalet.
- 14.3 **Bedömning av stöd till FoU enligt artikel 61 i EES-avtalet**
- 1) Stöd till forskning och utveckling som riktas till företag får, om det uppfyller villkoren i artikel 61.1 i EES-avtalet och följaktligen skall granskas av övervakningsmyndigheten, betraktas som förenligt med EES-avtalets funktion enligt något av undantagen i artikel 61.3.
- 2) I samtliga fall då övervakningsmyndigheten vid sin granskning kan konstatera att ett stöd syftar till att främja genomförandet av ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse får detta stöd omfattas av undantaget i artikel 61.3 b.
- 3) Det gemensamma europeiska intresset skall kunna påvisas konkret. Det skall till exempel bevisas att projektet innebär ett viktigt framsteg i förhållande till särskilda FoU-program på gemenskapsnivå eller europeisk nivå.
- 4) Europeiska kommissionen har hittills tillämpat undantaget i artikel 92.3 b i Romfördraget (vilket motsvarar artikel 61.3 b i EES-avtalet) i ett begränsat antal ärenden. Det har framkommit att detta undantag i fråga om forskning och utveckling särskilt kan tillämpas på gränsöverskridande projekt som är kvalitativt och, i princip, kvantitativt betydande (t.ex. projekt som gäller fastställande av tekniska standarder som skulle kunna ge europeiska företag tillgång till samtliga fördelar med den inre marknaden och EES-avtalet) (?).
- 5) Ett statligt stöd till forskning och utveckling som inte omfattas av undantaget i artikel 61.3 b kan trots detta vara förenligt med EES-avtalet genom artikel 61.3 c, som medger undantag för stöd som är avsedda att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter, under förutsättning att stödet inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.
- 6) Vid sin undersökning av om artikel 61.3 c i EES-avtalet är tillämplig, skall övervakningsmyndigheten särskilt beakta vilket slag av forskning det gäller, vilka som tilldelas stödet, stödnivån, resultatens tillgänglighet och de övriga faktorer av betydelse som anges i avsnitt 14.5–14.7.
- 14.4 **Särskilda anmälningskrav**
- 1) Statligt stöd till forskning och utveckling skall anmälas till övervakningsmyndigheten enligt artikel 1.3 i protokoll 3 till övervakningsavtalet. Bilaga I till dessa riktlinjer innehåller en förteckning över de uppgifter som skall lämnas i anmälningar om statligt stöd. I avsnitt II i bilaga I förtecknas de ytterligare uppgifter som skall lämnas för stöd till FoU. Dessutom innehåller punkt 14.4.8 nedan ytterligare krav för större FoU-projekt och punkterna 14.4.6–14.4.7 ger undantag från den allmänna regeln om anmälan vid budgetökning och förlängning av befintliga stödprogram.
- 2) Övervakningsmyndigheten söker uppnå högsta möjliga grad av öppenhet i tillämpningen av stödprogrammen. Därför skall målen för programmet, mottagarna av stödet osv. klart anges. De olika slag av kostnader som stödet

är avsett att reducera skall specificeras, och stödet skall ges i en sådan form att stödnivån i förhållande till dessa kostnader, enligt förteckningen i avsnitt 14.6 nedan, kan beräknas.

- 3) Alla former av stöd får godkännas beträffande FoU-projekt. EFTA-staterna skall dock göra det möjligt för övervakningsmyndigheten att beräkna bidragsekvivalenten för ett stöd, om det inte ges som direkt bidrag, och skall följaktligen lämna tillräckliga upplysningar för att myndigheten skall ha möjlighet att göra denna beräkning.
- 4) Om en EFTA-stat anser att artikel 61.3 b i EES-avtalet är tillämplig, skall den undersöka om de föreskrivna villkoren är uppfyllda och styrka detta i sin anmälan till övervakningsmyndigheten.
- 5) Bestämmelserna i kapitel 11 i dessa riktlinjer om snabbbehandling av nya stödprogram för små och medelstora företag och av ändringar av befintliga stödprogram är i sin helhet tillämpliga på statligt stöd till forskning och utveckling, liksom regeln om stöd av mindre betydelse som beskrivs i kapitel 12 i dessa riktlinjer.
- 6) Övervakningsmyndigheten anser även att det inte är nödvändigt att anmäla en ökning av den årliga budgeten för ett beviljat FoU-program om ökningen, uttryckt i ecu, inte är mer än 100 % (i nominella termer) av det ursprungliga årliga beloppet, under förutsättning att programmet har obegränsad varaktighet eller att ökningen sker under programmet's giltighetstid, om det gäller ett program med begränsad varaktighet.
- 7) För förlängningar, med eller utan en ökning av budgeten (upp till den ovan nämnda gränsen på 100 %), som inte innebär några ändringar av de tidigare godkända villkoren för genomförandet av stödprogrammet och som överensstämmer med de nuvarande reglerna, skall det inte krävas någon förnyad anmälan förrän från och med det femte året efter utgången av giltighetstiden för det ursprungliga programmet. EFTA-staterna är dock skyldiga att i förväg underrätta övervakningsmyndigheten om sådan ytterligare finansiering/förlängning och att även i fortsättningen lämna årsrapporter om genomförandet av de aktuella programmen.
- 8) Beviljande av stöd till ett enskilt projekt inom ramen för ett stödprogram för forskning och utveckling, som godkänts av övervaknings-

myndigheten, behöver i princip inte anmälas. Övervakningsmyndigheten kräver dock att alla enskilda forskningsprojekt, vars kostnad överstiger 25 miljoner ecu (30 miljoner ecu för Eureka-projekt (*)) och för vilka stöd med en bruttobidragsekvivalent på 5 miljoner ecu föreslås, skall anmälas till den på förhand för att göra det möjligt att bedöma de betydande stöd som tilldelas inom ramen för godkända program och dessa stöds förenlighet med EES-avtalets funktion.

- 9) Beviljande av stöd till ett enskilt projekt, som inte ligger inom ramen för godkända program för forskning och utveckling, skall anmälas på vanligt sätt enligt artikel 1.3 i protokoll 3 till övervakningsavtalet om de inte utgör stöd av mindre betydelse.

14.5 *Stödnivå*

14.5.1 **Grundläggande bestämmelser**

- 1) Den tillåtna stödnivån fastställs av övervakningsmyndigheten från fall till fall. Vid denna bedömning beaktas i varje enskilt fall projektets eller programmets karaktär och allmänna överväganden i fråga om den europeiska industrins konkurrenskraft, riskerna för snedvridning av konkurrensen och inverkan på handeln mellan avtalsparterna. Utifrån en allmän värdering av dessa risker finner myndigheten att högre stödnivåer får godkännas för grundforskning och industriell forskning än för utveckling före introduktion på marknaden, eftersom sådan verksamhet har ett mer direkt samband med en marknadsintroduktion av resultaten av FoU-arbetena och, om de ges stöd, lättare kan leda till snedvridning av konkurrens och handel.
- 2) Offentlig finansiering av grundforskning, som vanligen bedrivs på ett oberoende sätt av institutioner för högre utbildning och forskning utan vinstsyfte, utgör inte statligt stöd enligt artikel 61.1 i EES-avtalet.
- 3) I vissa undantagsfall då grundforskning bedrivs av eller för företag skulle stödet kunna omfattas av artikel 61.1 i avtalet, men eftersom denna typ av forskning är långt från marknaden och dess resultat i princip är lättillgängliga och utnyttjas på ett icke-diskriminerande sätt och på marknadsmässiga villkor, får det beviljas med en bruttostödnivå på högst 100 %.

- 4) För att kunna betraktas som grundforskning får arbetena inte ha någon koppling till ett enskilt företags industriella eller affärsmässiga mål och en bred spridning av forskningsresultaten måste garanteras.
- 5) En allmän regel är att bruttostödnivån för industriell forskning inte får överskrida 50 % av de stödberättigande projektkostnaderna (enligt definitionen i avsnitt 14.6 nedan).
- 6) Tekniska genomförbarhetsstudier som förberedelse för industriell forskning eller utveckling före introduktion på marknaden kan uppfylla kraven för stöd på upp till 75 % respektive 50 % av kostnaderna för studierna, mot bakgrund av att sådant stöd inte påverkar konkurrensen och handeln i någon större omfattning.
- 7) Utveckling före introduktion på marknaden ligger nära marknaden och risken är större att sådant stöd skall snedvrída konkurrensen och handeln inom EES. Den högsta tillåtna stödnivån för sådan verksamhet är fastställd till 25 % av de stödberättigande kostnaderna (enligt definitionen i avsnitt 14.6 nedan).

14.5.2 Stödnivåer under vissa särskilda omständigheter

- 1) Det nämndes i punkt 14.4.3 ovan att EFTA-staterna får använda alla former av stöd för att främja FoU. Om stödet ges i form av forskott som endast behöver betalas tillbaka om forskningsprojektet lyckas, är den tillåtna stödnivån (i bruttobidragsekvivalenter) den som fastställs i dessa rambestämmelser för de olika forskningsstadierna. Om det aktuella forskningsprojektet misslyckas får övervakningsmyndigheten tillåta en högre stödnivå, eftersom projektets misslyckande innebär en minskning av risken för en snedvridning av konkurrensen och handeln.
- 2) När EFTA-staterna anmäler återbetalningspliktigt stöd, skall de underrätta övervakningsmyndigheten om beloppen och om de detaljerade återbetalningsvillkoren, och myndigheten skall därefter bedöma de föreslagna villkoren från fall till fall.
- 3) Med hänsyn till behovet av att främja spridningen av forskningsresultaten finner övervakningsmyndigheten att stöd till registrering och förnyelse av patent för små och medelstora företag (enligt definitionen i kapitel 10 i dessa

riktlinjer) får beviljas upp till samma nivå som gällde för stödet till den forskningsverksamhet som låg till grund för patenten.

- 4) Om statligt stöd ges till ett FoU-projekt som genomförs i samarbete mellan offentliga forskningsinstitut och företag, får den samlade omfattningen av stödet — bestående av direkt statligt stöd till ett särskilt forskningsprojekt och, då de utgör stöd (se punkterna 14.2.2.1–14.2.2.3 ovan), de offentliga forskningsinstitutens bidrag till samma projekt — inte överstiga de tidigare nämnda taken för stödet.
- 5) I fråga om FoU som omfattar både industriell forskning och utveckling före introduktion på marknaden, överskrider den tillåtna stödnivån vanligtvis inte det viktade genomsnittet av de stödnivåer som är tillåtna för dessa två slag av forskning.

14.5.3 Tillägg till grundstödnivåerna

- 1) Utan att det påverkar den bedömning från fall till fall som enligt punkt 14.5.1.1 normalt görs, får de stödnivåer som anges i punkterna 14.5.1.5–14.5.2.4 överskridas i följande fall:
 - Om stödet är avsett för små och medelstora företag (?): med ytterligare 10 procentenheter.
 - Om forskningsprojektet genomförs i en sådan region som avses i artikel 61.3 a: med ytterligare 10 procentenheter.
 - Om forskningsprojektet genomförs i en sådan region som avses i artikel 61.3 c: med ytterligare 5 procentenheter.
- 2) Dessa regionalt betingade ökningar får överskridas med beaktande av de tak som gäller för regionalt investeringsstöd och av nödvändigheten av att främja immateriella investeringar, dock förutsatt att de gränser som anges i punkt 14.5.3.7 nedan inte överskrids.
- 3) Om forskningsprojektet är i överensstämmelse med målen för ett särskilt projekt eller program som genomförs som en del av Europeiska gemenskapens gällande ramprogram för forskning och utveckling, uppfyller det kraven för att få ytterligare 15 procentenheter.
- 4) Ökningen får höjas till 25 procentenheter om projektet dessutom bygger på ett reellt samarbete över gränserna mellan företag och offentliga forskningsorgan eller mellan minst två

oberoende samarbetspartner från två stater som är parter till EES-avtalet och det åtföljs av en omfattande spridning och publicering av resultaten, varvid immateriella äganderättigheter respekteras.

5) Om forskningsprojektet inte överensstämmer med målen för ett särskilt projekt eller program som genomförs som en del av Europeiska gemenskapens gällande ramprogram för forskning och utveckling, skall övervakningsmyndigheten godta ökningarna på upp till 10 procentenheter om minst ett av följande villkor uppfylls:

a) Projektet bygger på ett reellt samarbete över gränserna mellan minst två oberoende samarbetspartner från två stater som är parter till EES-avtalet, särskilt om detta sker som ett led i samordningen av staternas nationella FoTU-politik.

b) Projektet bygger på ett reellt samarbete mellan företag och offentliga forskningsorgan, särskilt om detta sker som ett led i samordningen av staternas nationella FoTU-politik.

c) Projektets resultat ges stor spridning och offentliggörs, patentlicenser beviljas eller andra lämpliga åtgärder vidtas på villkor liknande dem för spridning av Europeiska gemenskapens FoTU-resultat.

6) Den berörda EFTA-staten skall lämna tillräckliga upplysningar till övervakningsmyndigheten för att denna skall kunna bedöma om dessa villkor är uppfyllda.

7) Det sammanlagda resultatet av de ökningarna som anges i punkterna 14.5.3.1 – 14.5.3.5 och de procentandelar som anges i punkterna 14.5.1.5 och 14.5.2.4 får inte överstiga en högsta bruttostödnivå på 75 % för industriell forskning och 50 % för utveckling före introduktion på marknaden. Dessa begränsningar skall alltid iakttas.

14.5.4 Tillämpning av stödtaken i WTO-bestämmelserna

1) Om ett statligt stöd till forskning och utveckling får omfattas av det undantag som avses i artikel 61.3 b i EES-avtalet, får stödnivån brutto inte överstiga de gränser som medges i

WTO-avtalet om subventioner (75 % för industriell forskning och 50 % för utveckling före introduktion på marknaden).

2) De tak som fastställs ovan för stöd till forskning och utveckling skall tillämpas på statligt stöd. Vid granskningen av stöd till FoU skall övervakningsmyndigheten dock ta hänsyn till inverkan på konkurrensen och handeln av en kombination av statligt stöd och finansiering som erhållits genom EFTA-staters deltagande i gemenskapsprogram, enligt arrangemangen i del VI och protokollen 31 och 32 till EES-avtalet. När det i nya stödåtgärder ges möjlighet till sådan samfinansiering, skall EFTA-staterna ange detta i sina ansökningar till övervakningsmyndigheten och även ange på vilket sätt det säkerställs att de totala stödtaken inte överskrider.

3) När samfinansiering enligt punkt 14.5.4.2 och statligt stöd kombineras, får det totala offentliga stödet inte överskrida 75 % i fråga om industriell forskning och 50 % i fråga om utveckling före introduktion på marknaden.

4) Bruttostödnivåer på 75 % för industriell forskning och 50 % för utveckling före introduktion på marknaden (de högsta tillåtna stödnivåerna i WTO-avtalet om subventioner och utjämningsåtgärder för subventioner som inte föranleder någon åtgärd) får godkännas, om konkurrenter utanför det område som omfattas av EES-avtalet under de tre senaste åren har tilldelats, eller kommer att tilldelas, stöd av motsvarande omfattning för liknande projekt eller program inom dessa två slag av forskning.

5) Den berörda EFTA-staten skall tillhandahålla övervakningsmyndigheten tillräckliga upplysningar för att den skall kunna bedöma situationen, särskilt vad gäller behovet av att kompensera den konkurrensfördel som en konkurrent i tredje land åtnjuter.

14.6 FoU-kostnader som är stödberättigande vid beräkning av stödnivån

1) De kostnader som anges nedan anses vara stödberättigande vid beräkningen av FoU-stödets nivå. Om de orsakas även av annan verksamhet – särskilt av annan FoU – skall de fördelas på slag av verksamhet:

- Kostnader för personal (forskare, tekniker och annan stödpersonal som uteslutande arbetar med forskningsverksamhet).
- Kostnader för instrument, utrustning, mark och byggnader som uteslutande och varaktigt används för forskningsverksamhet (utom när de avyttras på affärsmässiga grunder)
- Kostnader för rådgivning och liknande tjänster som anlitas enbart för forskningen, inbegripet sådan forskning, teknisk kunskap och patent m.m. som köps in utifrån.
- Andra allmänna omkostnader som direkt uppkommit till följd av forskningen.
- Andra löpande kostnader (såsom kostnader för material, insatsvaror och andra liknande varor), som direkt uppkommit till följd av forskningen.

14.7 *Stimulansverkan av stöd till FoU*

- 1) Statligt stöd till forskning och utveckling bör stimulera företagen att inleda ytterligare FoU-verksamhet utöver den som de normalt bedriver inom ramen för sin dagliga verksamhet. Det kan också stimulera företag som inte sysslar med FoU att inleda sådan verksamhet. Om någon sådan stimulansverkan inte framträder tydligt, får övervakningsmyndigheten bedöma stödet på ett mindre gynnsamt sätt än den normalt skulle göra.
- 2) För att kunna kontrollera att det planerade stödet får företag att bedriva forskning som de annars inte skulle ha bedrivit, skall övervakningsmyndigheten särskilt beakta kvantifierbara faktorer (såsom förändringar av utgifterna för FoU, antalet anställda inom FoU och andelen utgifter för FoU av den totala omsättningen), misslyckanden på marknaden, tilläggskostnader i samband med gränsöverskridande samarbete och andra relevanta faktorer som den anmälande EFTA-staten angivit. Föreslaget stöd får även tillåtas om det används för att utöka forskningens omfattning eller för att påskynda den.
- 3) Övervakningsmyndigheten uppmanar därför EFTA-staterna att styrka att stödet är nödvän-

digt som en stimulans både när de anmäler stödet och när de överlämnar sina årsrapporter om genomförandet av de godkända stödprogrammen samt att visa att det inte i något fall rör sig om driftstöd.

- 4) Övervakningsmyndigheten får anta att stödet utgör en nödvändig stimulans om mottagaren av stödet är ett litet eller medelstort företag enligt definitionen i kapitel 10 i dessa riktlinjer.
- 5) Övervakningsmyndigheten skall fästa särskild vikt vid villkoren i punkterna 14.7.2 och 14.7.3
 - då det gäller enskilda projekt på initiativ av stora företag som avser marknadsnära forskning,
 - i samtliga fall då en betydande del av FoU-kostnaderna har betalats före ansökan om stöd.

14.8 *Årsrapporter*

- 1) För varje beviljat stödprogram begär övervakningsmyndigheten vanligtvis en årsrapport om genomförandet. På grundval av dessa rapporter kan myndigheten övervaka tilldelningen av stöd och vid behov föreslå lämpliga åtgärder, om den bedömer att programmet snedvrider eller skulle kunna snedvrida konkurrensen på ett sätt som strider mot det gemensamma intresset, t.ex. genom att i alltför hög grad vara inriktat på enskilda sektorer eller företag.
- 2) Dessa rapporter skall utformas enligt kraven i bilagorna III och IV till dessa riktlinjer.

14.9 *Genomförande och varaktighet*

- 1) Statligt stöd till FoU inom sektorn för nybyggnad och reparation av fartyg regleras av bestämmelserna i den relevanta rättsakt om stöd till varvsindustrin som det hänvisas till i bilaga XV till EES-avtalet.

- 2) Övervakningsmyndigheten skall se över dessa bestämmelser om fem år. Den får även i samarbete med EFTA-staterna besluta att ändra dem när som helst, om detta framstår som lämpligt av konkurrenspolitiska skäl eller med hänsyn till utvecklingen i Europeiska unionen.

⁽¹⁾ Detta kapitel motsvarar Gemenskapsramar för statligt stöd till forskning och utveckling (EGT nr C 45, 17.2.1996, s. 5).

⁽²⁾ Rådets direktiv 92/50/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av tjänster (EGT nr L 209, 24.7.1992).

⁽³⁾ Kommissionen har beslutat att några av Eureka-projekten inom elektronik (EU 127 JESSI, EU 102 EPROM, EU 147 DAB, EU 43 ESF) och hög-

upplösningstelevision (EU 95 HDTV) skall anses vara av gemensamt europeiskt intresse.

⁽⁴⁾ Myndigheten avser att ändra anmälningsförfarandet för Eureka-projekt i ett senare skede och kan komma att föreslå lämpliga åtgärder i det syftet.

⁽⁵⁾ Se definitionen i avsnitt 10.2 i dessa riktlinjer.”

Utfärdat i Bryssel den 15 maj 1996.

På EFTA:s övervakningsmyndighets vägnar

Knut ALMESTAD

Ordförande